

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у порівнянні сприймання кінематографічного образу психолога-практика різними віковими і професійними групами з метою визначення векторів формування більш адекватного образу психолога-професіонала у студентів-майбутніх психологів.

Література:

1. Белобрыкина О. А. Роль искусства в формировании образа профессионала (на примере профессии «психолог»). *Вестник Нижегородского университета*. Серия: Социальные науки. 2014. № 4 (36). С. 202 – 210.

2. Дремова К. Е. Образ психолога в современном зарубежном кинематографе. *Научно-методический электронный журнал «Концепт»*. 2016. Т. 11. С. 481 – 485.

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ: НАУКОВИЙ ДИСКУРС ЩОДО ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНОГО АПАРАТУ

Запольська Ю. А.

*аспірант кафедри освіти дорослих,
викладач кафедри іноземних мов природничих факультетів
Навчально-наукового інституту неперервної освіти
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова*

Слабко В. М.

*доктор педагогічних наук,
завідувач кафедри освіти дорослих
Навчально-наукового інституту неперервної освіти
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
м. Київ, Україна*

У сучасних умовах вища освіта продовжує зазнавати істотних змін, що стосуються, передусім, підвищення якості підготовки майбутніх фахівців. Нині загальновизнаним вважається твердження про те, що конкурентоздатні фахівці будь-якого професійного спрямування повинні володіти хорошими знаннями іноземної мови. Найчастіше мова йде про англійську мову як про міжнародну робочу мову всіх конференцій, симпозіумів, семінарів, проєктів, змагань, бізнесу тощо.

В основі всіх цих форм людської взаємодії лежить комунікація іноземною мовою. Комунікативна спрямованість нині є основоположним принципом навчання іноземної мови у вищій школі і передбачає розвиток професійної іншомовної компетентності.

Комплексне вирішення проблеми формування професійної іншомовної компетентності студентів природничих спеціальностей передбачає структурування категоріально-понятійного апарату, який охоплює сукупність понять, термінів, категорій, дефініцій. Понятійний апарат в дослідженні має особливу значущість, оскільки теоретичні розвідки завжди пов'язані з удосконаленням та розвитком понятійного апарату науки та спрямовані на всебічне пізнання об'єктивної реальності в її істотних зв'язках і закономірностях [2, с. 87].

Формування професійної іншомовної компетентності студентів природничих спеціальностей з урахуванням викликів сучасності потребує аналізу категорії «іншомовна підготовка», виявлення і вивчення умов підвищення ефективності цього процесу.

Розглядаючи тенденції розвитку іншомовної освіти в Україні в європейському вимірі, С. Бобир концептуально трактує термін «іншомовна освіта» через пізнання навколишньої дійсності за допомогою стимулювання власної пізнавальної діяльності, розвитку практичних умінь і навичок говоріння на рівні, достатньому для реалізації спілкування у всіх чотирьох видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо); виховання творчої ініціативи особистості, визначення власного ставлення до нової культури в процесі оволодіння нею; навчання засобами іноземної мови [1, с. 22]. Тобто з позиції автора іншомовна освіта є частиною загальної освіти, а результат її впровадження виражений кризь пізнання, розвиток, виховання і навчання засобами іноземної мови.

Досліджуючи проблематику перспектив іншомовної освіти у вищих навчальних закладах в євроінтеграційному вимірі, О. Кузнецова дає тлумачення поняття «іншомовна освіта» як цілеспрямованого систематичного навчання і виховання студентів у закладах вищої освіти (ЗВО) засобами іноземної мови, результатом якого є формування іншомовної комунікативної і загальнокультурної компетентності студентів [3, с. 77].

Таким чином, іншомовна освіта передбачає:

1) оволодіння іншомовною професійною комунікативною компетентністю, практичними навичками говоріння, читання, аудіювання та письма в межах побутової і професійної тематики;

2) виховання особистості студентів природничих спеціальностей в дусі поваги рідних країв та інших культур для здійснення міжкультурної комунікації в широкому діапазоні ситуацій спілкування;

3) розвиток пізнавальної діяльності студентів природничих спеціальностей в навчальній та професійній сферах, що створює основу для подальшої самоосвіти і саморозвитку протягом усього життя.

Проаналізувавши існуючі дефініції поняття «іншомовна освіта», вважаємо за доцільне в межах дослідження розглядати іншомовну освіту студентів природничих спеціальностей як цілеспрямований систематичний процес формування професійної іншомовної компетентності, розвитку практичних навичок і умінь говоріння на рівні, достатньому для реалізації міжкультурного спілкування у всіх видах мовленнєвої діяльності; виховання особистості, здатної застосовувати іноземну мову для саморозвитку в різних сферах знання, зокрема й професійного.

Відтак, здійснений аналіз психолого-педагогічної літератури і наукових досліджень засвідчив, що до вдосконалення іншомовної підготовки студентів природничих спеціальностей застосовуються різні підходи [4, с. 67]. Це, з одного боку, актуалізує реальну педагогічну проблему, вирішення якої є нагальним практичним завданням, з іншого боку – різнобічність поглядів і підходів вказують на недостатній рівень ефективності цього процесу на сучасному етапі.

Іншомовна підготовка студентів природничих спеціальностей зазвичай здійснюється в межах дисципліни «Іноземна мова». Деякі ЗВО України додатково залучили в навчальний план дисципліну «Професійна підготовка іноземною мовою». З одного боку, вивчення мови професійного спілкування підпорядковується загальним закономірностям, сформульованим науковцями в сфері лінгводидактики. З іншого – коли мова йде про навчання студентів нелінгвістичних спеціальностей, не можна не брати до уваги специфіку майбутньої професійної діяльності випускників ЗВО.

Оскільки поняття «професійна іншомовна компетентність» є збірним, видається важливим проаналізувати його значення, спробувати розкрити специфіку і визначити змістові характеристики.

У межах дослідження професійну іншомовну компетентність студентів природничих спеціальностей розглядаємо як інтегральну здатність студентів використовувати англійську мову в професійно і науково зорієнтованій діяльності, володіти нормами комунікативної етики в умовах міжкультурної комунікації в професійному і науковому контекстах в науково-природничій діяльності. Тоді як формування професійної іншомовної компетентності студентів природничих спеціальностей розглядаємо як спеціально організований процес навчання, в межах якого забезпечується об'єднання предметного змісту іншомовної підготовки та профільних дисциплін; поєднання підходів, методів і форм роботи; одночасний взаємозалежний розвиток окреслених компетенцій; досягнення результату, яким є формування

комплексного новоутворення суб'єкта природничо-наукової діяльності – іншомовної професійної компетентності.

Таким чином, відповідно до сучасних тенденцій розвитку освіти, окрім професійної компетентності студентам природничих спеціальностей потрібне вільне володіння англійською мовою для здійснення ефективної іншомовної діяльності в науковій та професійній сферах. З огляду на це, головною метою навчання в межах дисципліни «Англійська мова» стає формування професійної іншомовної компетентності, що сприяє розвитку особистості студентів шляхом збагачення професійного та наукового світогляду в сфері природничих наук. Досягнення поставленої мети навчання вбачаємо можливим за допомогою організації освітнього процесу з використанням дистанційних освітніх технологій і сучасних педагогічних технологій / прийомів.

Література:

1. Бобир С. Л. Тенденції розвитку іншомовної освіти в Україні в європейському вимірі. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер.: Педагогічні науки*. 2018. Вип. 156. С. 20–24.

2. Костенко Н. І. Особливості формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів ВНЗ нефілологічних спеціальностей. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*. 2012. Вип. 5. С. 86–89.

3. Кузнецова О. Ю. Перспективи іншомовної освіти у вищих навчальних закладах в євроінтеграційному вимірі. *Вісник Житомирського державного університету: Педагогічні науки*. 2013. Вип. 6 (72). С. 76–81.

4. Модестова Т. В. Тенденції розвитку іншомовної освіти вищої школи в контексті інтеграції до світової спільноти. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2015. Вип. 5 (68). С. 66–76.